

Galerie „otců zakladatelů“ gastroenterologické společnosti

Profesor MUDr. Bohuslav Niederle, DrSc.
28. 3. 1907 – 12. 5. 2000

M. Lukáš

Klinické a výzkumné centrum pro střevní záněty, Klinické centrum ISCARE a.s. a 1. LF UK v Praze

Druhý předseda České gastroenterologické společnosti tuto funkci vykonával v letech 1946 až 1950.

Bohuslav Niederle se narodil v Kladně v roce 1907 v rodině profesora a primáře kladenského chirurgického oddělení Bohuslava Niederleho (1873–1963), který byl odchovancem chirurgické kliniky Karla Maydla ze Všeobecné nemocnice v Praze. Po promoci v roce 1932 nastoupil Bohuslav Niederle ve Všeobecné nemocnici v Praze na chirurgickou kliniku profesora Arnolda Jiráska, který se stal jeho celoživotním učitelem. Po třinácti letech práce na této klinice odešel v roce 1945 již habilitovaný doc. Bohuslav Niederle do městské nemocnice v Motole, kde se stal šéfem chirurgického oddělení, které bylo zřízeno během 2. světové války. Svůj odborný zájem věnoval především břišní chirurgii, a zvláště problematice ileózních stavů a operacím na žlučových cestách. Jeho monografie „Chirurgie žlučových cest“ byla přeložena do několika jazyků, získala velký mezinárodní ohlas a stala se teoretickým východiskem několika generací českých a slovenských chirurgů. Vedle břišní chirurgie se věnoval operacím štítné žlázy a také neurochirurgickým výkonům.

Bohuslav Niederle byl velkým a letitým přítelem Zdeňka Mařátky, jejich přátelství vzniklo na základě odborné spolupráce. Bohuslav Niederle se zasloužil o etablování chirurgické léčby ulcerózní kolitidy u nás v podobě subtotální kolektomie a ileorektální anastomózy, která se až do konce 40. let 20. století v českých zemích neprováděla.

Návštěva USA a Velké Británie oběma zmíněnými legendami české gastroenterologie umožnila přijetí nové operační techniky, jež zavedl Stanley Aylett. V roce 1975 odešel prof. Niederle z místa přednosta chirurgické kliniky v Motole do důchodu, v němž se věnoval historii české medicíny.

Bohuslav Niederle proslul nejen jako skvělý chirurg, ale také jako velmi distinguished, kultivovaný a laskavý člověk, který výborně psal a používal vytříbenou češtinu. Sám jsem měl možnost na počátku 90. let minulého století se s ním opakovaně setkat a musím potvrdit jeho charizmatický zjev a laskavé jednání, které vzbuzovaly přirozený respekt a úctu. Byl jedním ze dvou chirurgů, kteří se zapsali do historie naší společnosti v pozicích předsedů.

Mařátka o svém příteli Bohuslavu Niederlem napsal, že jeho největší předností byla profesní a morální integrita, kterou nastavoval kritické zrcadlo všem svým vrstevníkům. Bohuslav Niederle zemřel

Obr. 1. Prof. MUDr. Bohuslav Niederle, DrSc. (28. 3. 1907 – 12. 5. 2000).

Zdroj obrázku: ČSGH 200.

Fig. 1. Prof. Bohuslav Niederle, MD, DrSc. (28. 3. 1907 – 12. 5. 2000).

v požehnaném věku 93 let a je pohřbený na hřbitově v Praze Na Olšanech.

Zdroje

Mařátka Z. Sto let od narození Bohuslava Niederleho. Čes a Slov Gastroent a Hepatol 2007; 61(2): 107.

Dvořák J. Prof. MUDr. Bohuslav Niederle, DrSc – 90 let. Fakultní zprávy. Praha: Pelikán 2007.

Milan Lukáš
šéfredaktor časopisu
milan.lukas@email.cz